

בש"פ 8008/13 - מדינת ישראל נגד פלוני

בבית המשפט העליון

בש"פ 8008/13

לפני: כבוד השופטת ע' ארבל

המבקשת: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב: פלוני

בקשה להארכת מעצר שלישית לפי סעיף 62 לחוק סדר
הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים),
התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה: כ' בטבת תשע"ד (23.12.13)

בשם המבקשת: עו"ד ס' רוסו

בשם המשיב: עו"ד ק' צייטקואב

החלטה

השופטת ע' ארבל:

לפניי בקשה להאריך בשלישית את מעצרו של המשיב לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, בתשעים ימים נוספים מיום 9.12.2013 או עד למתן פסק דין בבית המשפט המחוזי בירושלים

עמוד 1

(כבוד השופטים ש' דותן, צ' צפת וא' זמיר) בתיק פ"ח 30942-09-12, לפי המוקדם.

1. נגד המשיב ורעייתו הוגש ביום 12.9.2012 כתב אישום לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו. כתב האישום מייחס למשיב מסכת חמורה ביותר של עבירות מין שבוצעו על ידי המשיב בשלוש מבנותיו, ילידות 1982, 1985 ו-1993 (להלן: המתלוננות). כתב האישום כולל ריבוי עבירות של מעשי אינוס וסדום, מעשים מגונים וניסיונות למעשים אלו אשר בוצעו במשך למעלה מ-20 שנה, בין השנים 1998-2010. כתב האישום כולל חמישה אישומים הנוגעים לעבירות המין. על פי האמור באישום השישי, במהלך חקירתו במשטרה הדיח המשיב שתיים מהמתלוננות בעדות כשניסה להשפיע עליהן לשנות את הודעותיהן ולמסור עדות שקר. כתב האישום תוקן פעמיים, פעם אחת על דרך של הוספת עדים ופעם שנייה באופן בו נמחקה עבירת האינוס מסעיף האישום החמישי. כתב האישום הוגש באישורו של המשנה לפרקליט המדינה דאז, מר שוקי למברגר, כמתחייב בהוראות חוק העונשין, התשל"ז-1977 בהתחשב בהתיישנות שחלה על חלק מהעבירות.
2. יחד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה לעצור את המשיב עד תום ההליכים נגדו. בית המשפט המחוזי (כבוד השופט צ' קאפח) הורה ביום 3.12.2013, בהסכמת בא-כוח המשיב, על מעצר המשיב עד תום ההליכים. ביום 13.6.2013 נדחתה בקשת המשיב (כבוד השופטת מ' דיסקין) לעיון חוזר בהחלטה לעצור את המשיב עד תום ההליכים שהוגשה על ידי בא-כוחו החדש של המשיב. בהחלטתו ציין בית המשפט כי לא די בכך שהמתלוננות טרם סיימו להעיד בתיק העיקרי, אלא שמהחומר שהוצג בפניו (ובכללו: עימותים ופרוטוקולים של הדיונים בתיק העיקרי) עלה שרכיב המסוכנות אף התעצם בשים לב להתנהגותו האלימה והכוחנית של המשיב באופן המעיד כי אין מורא בית המשפט עליו. בית המשפט ציין גם שניכר שהמשיב אינו בוחל בשום אמצעי להדחת המתלוננות מלמסור עדות וכי התנהלותו ככלל, אימפולסיבית ואלימה. בית המשפט ציין כי חרף היותו של המשיב אדם מבוגר וחולה, לא מצא שירות המבחן להמליץ על שחרורו לחלופת מעצר וזאת בשל מאפייני אישיותו, עמדת המתלוננות והסיכון הממשי ששחרורו יחריף את מצבו.
3. מעצרו של המשיב הוארך פעמיים, בהסכמה, מעבר לתקופת המעצר הסטטוטורית (בש"פ 4146/13 מיום 10.6.2013; בש"פ 5994/13 מיום 3.9.2013). נכון למועד הגשת בקשה זו הסתיים למעשה שלב ההוכחות בתיק העיקרי והתיק קבוע להגשת סיכומים בכתב מטעם הצדדים: סיכומי התביעה עד 31.1.2014, וסיכומי ההגנה עד 13.3.2014. כמו כן, נקבע דיון ליום 19.3.2014 לצורך השלמת עדות הגנה והשלמת טיעונים בעל פה.
4. כעת מונחת לפניי בקשה להארכת מעצר שלישית מעבר לתשעה חודשים. בבקשה מתארת באת-כוח המדינה את מהלך הדיונים בתיק העיקרי. לדבריה, במהלך עדותה של אחת המתלוננות, המשיב התפרע, צעק לעברה ואיים עליה, עד שבית המשפט נאלץ להמשיך את עדותה ללא נוכחות המשיב. באת-כוח המדינה הזכירה כי כתב האישום מייחס למשיב פרשה מזעזעת של גילוי עריות שביצע בשלוש מבנותיו תוך שימוש בכוח והשפלתן. לטענתה, חרף מצבו הרפואי של המשיב, קיים יסוד סביר לחשש שינסה לשבש את המשפט על ידי השפעה על המתלוננות שהשתתפות בהליך קשה להן.
5. באת-כוח המדינה הוסיפה עוד כי כעולה מהאישום השישי, כבר במהלך החקירה הדיח המשיב את המתלוננות בעדות כשניסה להשפיע עליהן לשנות את הודעותיהן ולמסור עדות שקר. בנוסף, התפרעויותיו ואיומיו של המשיב לאורך עדותה של אחת המתלוננות מעידים, לדעתה, על מסוכנותו של המשיב לשלומן של המתלוננות ולניהולן של הליך תקין. לדברי באת-כוח המדינה, ניכר במתלוננות שהן חוששות להעיד בעניין אביהן, המשיב. באת-כוח המדינה ציינה גם כי

ההגנה על שלומן הנפשי של מתלוננות בעבירות מין במשפחה הוכרה בפסיקה כעילה נפרדת ועצמאית המצדיקה המשך מעצר עד תום ההליכים של הפוגע. עוד ציינה כי שירות המבחן שערך תסקיר בעניינו של המשיב סבר שאין לשחררו ממעצר לאור מאפייני אישיותו, עמדת המתלוננות והסיכון ששחרורו יחריף את מצבן. מאחר שהתיק העיקרי הגיע למעשה לסיומו והתקדם עד עתה בקצב סביר, ביקשה באת-כוח המדינה להאריך את מעצרו של המשיב.

בדיון לפני נטען כי מעבר למסוכנות החמורה העולה מן המשיב ולעובדה שמדובר בעבירות מתמשכות וחמורות, יש להתחשב גם בחוסר השליטה של המשיב בדחפים המיניים שלו וכן בצורך שלו בשליטה. באת-כוח המדינה הוסיפה כי מצבו הרפואי של המשיב אינו חדש וכי הוא מטופל בצורה ראויה ומפוקחת.

6. בא-כוח המשיב טען בדיון כי המשיב הוא אדם מבוגר, בן 65, שמצבו הבריאותי הולך ומתדרדר, וכי לאחרונה התגלה אצלו סרטן ממאיר בריאה המצריך כריתה של הריאה הימנית. בנוסף נטען כי מדובר בתיק סבוך הממתין כעת לסיכומי הצדדים שלהם יש משמעות לא מעטה, וכי לבית המשפט יידרש פרק זמן נכבד לכתיבת הכרעת הדין. לפיכך, כך נטען, תידרש הארכת מעצר נוספת בעתיד, כשבמקביל, מצבו הבריאותי של המשיב הולך ומחמיר. בא-כוח המשיב הציע חלופת מעצר עם מפקחים במודיעין עילית שהיא, לטעמו, חלופת מעצר ההולמת את מצבו הרפואי של המשיב, העונה על הפגמים שעלו בחלופת המעצר הקודמת שהוצעה, בביתו של המשיב כששניים מבניו ימונו כמפקחים.

7. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להתקבל. כידוע, חזקה היא כי נאשם הנתון במעצר, ישוחרר עם חלוף תשעה חודשים ממעצרו אם טרם הסתיים משפטו בהכרעת דין. כמו כן, הלכה פסוקה היא כי על בית המשפט הדין בשאלת הארכת מעצרו של נאשם מעבר לתשעת החודשים מקום שמשפטו טרם נסתיים, לתת את הדעת לשני שיקולים עיקריים: רמת המסוכנות הנשקפת מן הנאשם וקצב שמיעת המשפט. שיקולים אלו כרוכים זה בזה במובן זה שככל שמתארך ההליך, הולך ופוחת משקל אינטרס ההגנה על הציבור מפני מסוכנות הנאשם, ומנגד, הולך וגובר משקל זכותו של הנאשם שעודו נהנה מחזקת החפות לחירות (למשל, בש"פ 8881/11 מדינת ישראל נ' פלוני (13.12.2011)).

המקרה דנא הוא אחד מהמקרים בו המעשים הנטענים הם רבים וחמורים ביותר והמסוכנות טבועה בהם עד שקשה לבחון אפשרות של שחרור ממעצר. חרף האמור, בית המשפט שוקל כל מקרה לגופו ובוחן האם אכן נוכח התמשכות ההליכים משתנה גם נקודת האיזון בין המסוכנות הנטענת לחזקת החפות של הנאשם באופן המצדיק את שחרורו של המשיב. כך אעשה גם אני להלן.

8. אשר לשאלת המסוכנות, כתב האיטום שהוגש נגד המשיב מייחס לו מסכת מזעזעת של עבירות מין שבוצעו במתלוננות, שלוש בנותיו הקטינות, במשך שנים רבות, תוך ניצול שליטתו בהן וחוסר יכולתן למנוע מעשיו ואת פגיעתו בהן. לא יהיה זה מוגזם להעיר כי זהו אחד המקרים הקשים שהונחו לפניי, אם לא הקשה שבהם. אין חולק במקרה דנא כי נשקפת מן המשיב מסוכנות הנלמדת מהעבירות החמורות המיוחסות לו, מנסיבות ביצוען והימשכותן במשך שנים ארוכות. לכך מצטרפת העובדה שעבירות המין החמורות בוצעו בשלוש מבנותיו הקטינות, על ידי אביהן, מולידן, אשר היה אמור להיות משען ומבצרן (השוו: בש"פ 6707/12 מדינת ישראל נ' פלוני (13.9.2012)). מעבר לייחוס העבירות החמורות למשיב ומסוכנותו הניבטת מהם, קיים גם חשש לשיבוש הליכים שכן אף במהלך חקירתו הדיח המשיב לכאורה את המתלוננות בעדות כשניסה להשפיע עליהן לשנות את הודעותיהן ולמסור עדות שקר. בנוסף, התנהגותו במהלך עדותה של אחת המתלוננות מעידה על מסוכנותו של המשיב לשלומה של אותה המתלוננת ואף ליתר המתלוננות.

בנסיבות אלו, לא בכדי הדגישו שתיים מהמתלוננות בפני שירות המבחן כי הן מפחדות שאם ישתחרר המשיב ממעצרו הוא ינסה לפגוע בהן.

9. מבחינת קצב שמיעת המשפט, נראה כי קצב ההתקדמות בתיק העיקרי הוא משביע רצון וכי התיק למעשה עומד לבוא אל סיומו לאחר שנקבעו מועדים להגשת סיכומי הצדדים בכתב. אמנם, אין לשלול טענת בא כוח המבקש כי יהיה צורך בבקשה נוספת להארכת מעצר בטרם יסתיים המשפט. ואולם, בהתחשב בכך שהמשפט נוהל בצורה רציפה עד כה ועתה נמצא הדיון בשלב של הישורת האחרונה, לפני מתן הכרעת הדין; וכן, בשים לב למסוכנות העזה ויוצאת הדופן הנשקפת מהמעשים המיוחסים למשיב, כמו גם החשש הממשי לשיבוש הליכים, סבורתני כי הרף נוטה לקבלת הבקשה, כאמור.

10. אשר לטענה בדבר ההתדרדרות במצבו הרפואי של המשיב, נחה דעתי כי המשיב מטופל בצורה ראויה ומפוקחת במסגרת מעצרו, וכי הטיפול הרפואי שהוא מקבל בהתחשב במצבו הרפואי מניח את הדעת. כמובן, יש להמשיך ולהעניק טיפול רפואי ראוי למשיב והדברים ברורים.

סיכומי של דבר, בהתחשב בכל האמור לעיל, הבקשה מתקבלת. אני מורה על הארכת מעצרו של המשיב בתשעים ימים נוספים, החל מיום 9.12.2013 או עד למתן פסק דין בעניינו בתיק פ"ח 30942-09-12 בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, לפי המוקדם.

ניתנה היום, ו' בשבט התשע"ד (7.1.2014).